

Toma Alimos
Demonstratia ca este o balada populara

1.Introducere:

Caracteristicile unei balade

Balada populara "Toma Alimos" culeasa de G. Dem. Teodorescu si publicata in volumul "poezii populare romanesti" evoca un episod dramatic din ultima zi de viata a unui vestit haiduc care a trait odinioara in "Tara de Jos" si care a ramas in amintirea unor oameni simpli ca simbol al perfectiunii morale si fizice.

Balada sau cantecul batrane este specie a genului epic in versuri, care povesteste o Intamplare dramatica, iesita din comun, dar prezentata sub forma unei actiuni simple. Intruneste trasaturile specifice creatiilor populare anonime, orale, colective, sincretice, recitandu-se cu acompaniament muzical.

2.Cuprinsul:

Momentele subiectului; personajele; modurile de expunere; importanta naratorului; valoarea artistica

Ca in orice naratiune clasica intamplarile baladei sunt relatate in ordinea momentelor subiectului, faptele indreptandu-se gradat catre un punct culminant si deznodamant.

In expozitiune cadrul natural este prezentat intr-o nota realista cu indicatii geografice cunoscute spatiului carpatin. Haiducul Toma Alimos din "Tara de Jos" a poposit la poalele muntelui Plesuvul, intr-o poiana larga, inconjurata de codrii de brazii: "Pe campia verde intinsa

Si de cetine cuprinsa."

Ca in basme timpul ramane nedeterminat sub semnul formulei subantelese: "A fost odata ca niciodata", pentru ca realitatea se impleteste permanent cu fantasticul.

Printr-o inriga puternic tensionata, intervine un eveniment-surpriza care tulbura echilibrul epic erau in situatia initiala si care va avea un rol decisiv in derularea actiunii.

Soseste Manea care ii aduce haiducului acuzatii grave, imaginare, hiperbolice, fiind hotarat sa-l uciada pe haiduc. In acest moment narativ, personajele principale intruchipand simbolic antiteza dintre bine si rau, se afla fata in fata, cele doua portrete definesc fizic si moral personajele tipice ale baladei vitejesti: haiducul si stapanul mosiilor.

Fizic haiduculeste "nalt la stat" expresie succinta, metaforica a frumusetii ideale. Manea este, slutul si uratul caracterizat direct prin doua epitete care se amplifica reciproc pentru a realiza imaginea respingatoare a unui urias.

Moral Toma este "mare la sfat" trasatura esentiala a voinicului aflat in slujba dreptatii. Prin antiteza Manea este "ucigasul" expresie a lipsei de masura si a vointei nejustificate.

Caracterizarea indirecta a personajelor se face epic in actiune, prin acumularea verbelor de actiune si a detaliilor de comportament. Desfasurarea actiunii il surprinde pe Manea orbit de ura si de invidie, care incalca legea ospetiei si il injunghie pe acela care il primise cu fireasca prietenie.

Acum, in naratiune se insceneaza elementul fabulus. Calul, armele si codrul, prietenisi aliati de nadejde ai viteazului orind viata prin personificare pentru a-l ajuta pe Toma sa infaptuiasca dreptatea.

In punctul culminant, binele si raul se infrunta din nou pe viata si pe moarte.Toma il ajunge pe Manea si ii reteaza capul dintr-o lovitura. Din momentul in care capul boierului cade in pulbe incepe deznodamantul baladei. Dupa un stravechi blestem, trupul neinsufletit al ucigasului va bantui in lume fara sa-si gaseasca odihna vesnica. Dreptatea este implinita, dar si Toma moare in mijlocul naturii ocrotitoare, personificate. El isi exprima dorintele testamentare in legatura cu ritualul propriei inmormantari. Potrivit motivului om-natura murgul va indeplini in chip mioritic ceremonialul funebru: "Mugurul jalnic necheza

Cu copita ca-mi sapa
Groapa mica ca-mi facea,
Fanisor ii asternea,
Florile ca-i sapa
Cu trei lacrimi le stropea."

Modul de expunere dominant in balada este naratiunea, care se impleteste cu dialogul, cu monologul si cu descrierea de tip tablou si de tip portret.

Naratorul omniscient si omniprezent asigura relatia autor-cititor relatand faptele la persoana a III-a, numar singular. El se implica subtil in povestire prin folosirea dativului etic afectiv: "Iar din gura ce-mi graia;

Cu copita ca-mi sapa", dar si

prin enunturi exclamative si interogative de tipuri: "Si mergea mare..."

3.Incheiere:

In concluzie aceasta balada haiduceasca se inscrie printre miturile fundamentale ale poporului nostru iar prin procedeele de prezentare a intamplarilor si a personajelor este opera epica. George Calinescu include aceasta opera intre cele patru mituri fundamentale ale romanilor, alaturi de mitul zburatorului valorificat sublim de Mihai Eminescu in poemul "Calin" (file de poveste) alaturi de mitul etnogenezei poporului roman, evident in baladele de tipul "Traian si Dochia", si de mitul jertfei pentru creatia din balada "Manastirea Argesului".